

REGLUR

um doktorsnám og doktorspróf við læknadeild Háskóla Íslands.

1. gr.

Gildissvið.

Í reglum þessum er í 2. til 18. gr. fjallað um skipulagt nám til doktorsgráðu skv. 68. gr. reglna nr. 458/2000, fyrir Háskóla Íslands. Í 19. gr. er fjallað um doktorspróf án undangengins skipulagðs náms skv. 69. gr. reglna fyrir Háskóla Íslands.

2. gr.

Markmið.

Markmið doktorsnáms er að veita doktorsnemanum þjálfun og innsýn í rannsóknar- aðferðir líf- og læknávisinda og ítarlega þekkingu á sviði doktorsverkefnis hans. Einnig að þjálfa hann í undirbúningi og framkvæmd rannsókna og birtingu rannsóknaniðurstaðna. Þannig geti hann verið vel undir það búinn að starfa sjálfstætt að vísindum.

3. gr.

Rannsóknanámsnefnd.

Rannsóknanámsnefnd læknadeildar fer með málefni doktorsnámsins í umboði deildarráðs. Hlutverk hennar er m.a. að fjalla um umsóknir, samþykkja breytingar á námsáætlun (sbr. 5. gr.), skipa menn í doktorsnefndir og gera tillögu til deildarráðs um andmælendur doktorsvarnar (sbr. 14. og 15. gr.).

4. gr.

Umsóknarfrestur.

Enginn fastur umsóknarfrestur er fyrir umsóknir um doktorsnám.

5. gr.

Meðferð umsókna og námsáætlunar.

Umsóknum skal skilað til skrifstofu læknadeildar. Rannsóknanámsnefnd afgreiðir umsóknirnar og tilkynnir deildarráði um niðurstöðurnar. Afgreiðslu umsóknar skal að jafnaði vera lokið og henni svarað innan sex vikna frá því að hún berst.

Umsókn skal fylgja námsáætlun, lýsing rannsóknarverkefnis og rannsóknaráætlun, sbr. umsóknareyðublað. Breytingar á námsáætlun eru háðar samþykki rannsóknanámsnefndar.

Ferli umsókna er sem hér segir:

- a) Nemandi sækir um inngöngu í doktorsnám á sérstöku eyðublaði sem fæst á skrifstofu læknadeildar og er eyðublaðinu skilað þangað.
- b) Greint skal frá því hvort umsækjandi hyggst sækja um fjárstuðning í tengslum við námið (t.d. til Rannsóknánámssjóðs). Liggja fyrir drög að umsókn til sjóða skulu þau fylgja umsókn um doktorsnám.
- c) Læknadeild synjar nemanda ef umsókn hans uppfyllir ekki gæðakröfur en samþykkir ella umsóknina og tilkynnir niðurstöðu bréflaga, sbr. afgreiðslufrest umsókna hér að framan.
- d) Afgreiðsla í læknadeild er tilkynnt til nemendaskrár um leið og hún liggur fyrir.
- e) Nemandi sem læknadeild hefur samþykkt í doktorsnám skal snúa sér til nemendaskrár og ganga frá skráningu sinni í námið. Þeir sem hyggjast hefja skipulagt doktors

nám á haustmisseri skulu ganga frá skráningu eigi síðar en 31. júlí, en þeir sem ráðgera að hefja nám sitt á vormisseri skulu skrá sig eigi síðar en 30. október.

6. gr.

Inntökuskilyrði.

Til að innritast í doktorsnám við læknadeild þarf nemandi að hafa lokið B.S.-prófi frá Háskóla Íslands, 4. ári við læknadeild Háskóla Íslands eða öðru samsvarandi prófi. Miðað er við að nemandi hafi að lágmarki 7,25 í aðaleinkunn úr B.S.-prófi eða samsvarandi námi. Heimilt er að víkja frá reglunni um lágmarkseinkunn hafi umsækjandi t.d. sýnt fram á náms-hæfni og/eða hæfni í sjálfstæðum rannsóknum.

Doktorsefni sem þegar hafa reynslu í vísindalegum vinnubrögðum, hafa lokið rannsókn-um og birt vísindagreinar um vel afmarkað viðfangsefni sem gæti myndað grunn að doktors-ritgerð, falla undir sama skipulag og aðrir. Skipa skal umsjónarkennara og doktorsnefnd, sbr. 11. og 14. gr. Doktorsnefndin metur reynslu, rannsóknarvinnu og skrif doktorsefnis til doktorsnáms og leiðbeinir við skrif og frágang doktorsritgerðar.

7. gr.

Einingafjöldi og tímalengd náms.

Doktorsnám við læknadeild er 150 einingar að loknu B.S.-prófi en 90 einingar að loknu M.S.-prófi, lokaprófi í lækisfræði eða tilsvarende prófi. Hefji nemandi doktorsnám eftir að hafa lokið B.S.-prófi eða samsvarandi er miðað við að í eðlilegri námsframvindu sé lengd doktorsnáms fimm ár. Hefji nemandi doktorsnám eftir að hafa lokið M.S.-gráðu er miðað við að í eðlilegri námsframvindu sé lengd doktorsnámsins þrjú ár. Við brautskráningu skal sýnt að nemandi hafi verið skráður og greitt skráningargjald allan námstímann.

8. gr.

Samsetning náms.

Doktorsnámið felur fyrst og fremst í sér þjálfun í vísindalegum vinnubrögðum og vinnu að samfelldu rannsóknarverkefni. Hluti námsins, allt að 15 einingum, getur verið í nám-skeiðum, málstofum og lesnámskeiðum. Þátttaka í málstofu læknadeildar, 3 einingar, er skylda. Nemandi í doktorsnámi má að hámarki taka 5 einingar í lesnámskeiðum undir leið-sögn kennara. Lesnámskeiðið skal vera á rannsóknasviði sem tengist rannsóknarverkefni nem-anda, en er ekki hluti af aðalverkefni. Námið felst í lestri tímaritsgreina og annarra heimilda sem valdar eru í samráði við kennara og umræðum um þær við kennara. Lesnámskeiði lýkur með ritgerð. Æskilegt er að doktorsnemi fái þjálfun í kennslu á námstímanum.

9. gr.

Breyting á meistaranámi í doktorsnám.

Hafi nemandi innritað sig í meistaranám, en ákveði áður en hann lýkur því að fara í doktorsnám, er honum heimilt að óska eftir því við rannsóknánámsnefnd að breyta skráningu úr meistaranámi í doktorsnám. Skal hann um leið leggja fram ítarlega rannsóknaráætlun um framhald á verkefninu. Eftir samþykkt endurskoðaðrar áætlunar lengist námið úr 60 einingum (meistaránám) í 150 einingar.

10. gr.

Námskeið í grunnnámi sem hluti af doktorsnámi.

Miðað er við að ekki fleiri en 10 einingar komi úr námskeiðum í grunnnámi. Að jafnaði skulu gerðar meiri kröfur til nemenda í doktorsnámi sem taka námskeið í grunnnámi sem hluta af námi sínu. Miðað er við að lágmarkseinkunn úr námskeiðum í grunnnámi sé 6,0.

11. gr.

Umsjónarkennari og leiðbeinandi.

Nemandi skal frá upphafi náms hafa umsjónarkennara úr hópi fastra kennara eða sérfræðinga við læknadeild í viðkomandi grein, sem hann ráðfærir sig við um skipulag námsins, val námskeiða og annað sem náminu tengist. Umsjónarkennari, ásamt nemanda, leggur fram námsáætlun sem læknadeild samþykkir. Leiðbeinandi leiðbeinir nemanda í doktorsverkefni. Umsjónarkennari og leiðbeinandi eru að jafnaði sami maðurinn. Nemanda er heimilt að hafa utanaðkomandi leiðbeinanda sem uppfyllir þær kröfur sem gerðar eru í þessum reglum. Séu umsjónarkennari og leiðbeinandi ekki sami maðurinn hefur umsjónarkennari umsjón með náminu en leiðbeinandi sér um að leiðbeina nemanda í rannsóknarverkefni.

12. gr.

Kröfur til umsjónarkennara, leiðbeinenda og annarra sem leggja mat á námið og doktorsverkefnið.

Umsjónarkennari skal ávallt vera fastráðinn kennari (lektor, dósent eða prófessor) í viðkomandi grein eða sérfræðingur sem hefur fengið viðeigandi hæfnismat.

Leiðbeinendur doktorsnema geta þeir einir orðið sem lokið hafa doktorsprófi eða áunnið sér jafngildi þess. Gæta þarf þess að verkefni nemandans sé á sérsviði leiðbeinandans. Leiðbeinendur doktorsnema, hvort sem þeir eru fastir kennarar við Háskólann eða ekki, skulu vera viðurkenndir sérfræðingar á viðkomandi sviði og hafa birt ritsmíðar er tengjast verkefni nemandans á vettvangi sem gerir strangar fræðilegar kröfur.

13. gr.

Tengsl við aðra háskóla.

Æskilegt er að taka hluta doktorsnáms við aðra háskóla. Heimilt er að veita doktorsgráðu sameiginlega með öðrum háskóla.

14. gr.

Doktorsnefndir.

Doktorsnefnd skal skipuð fimm sérfróðum mönnum sem rannsóknanámsnefnd skipar. Í nefndinni skulu sitja: umsjónarkennari, aðalleiðbeinandi (sé hann annar en umsjónarkennari) og þrjú/fjórir aðrir og skal a.m.k. einn þeirra vera utan þeirrar stofnunar/rannsóknarstofu/skorar sem verkefnið er unnið við. Nefndin kýs sér formann sem er ekki aðalleiðbeinandi.

Doktorsnefnd kveður doktorsefni á sinn fund a.m.k. einu sinni á ári meðan á náminu stendur. Doktorsnefndin fylgist með framvindu námsins og skilar árlega um það skýrslu til rannsóknanámsnefndar. Doktorsnefndin skal ennfremur prófa doktorsnemann í almennri fræðilegri þekkingu og rannsóknaraðferðum á viðkomandi sviði um miðbik námsins. Fulltrúi rannsóknanámsnefndar skal vera viðstaddur prófið. Doktorsefni getur kallað saman doktorsnefnd að eigin frumkvæði. Loks metur doktorsnefnd ritgerðina áður en hún er lögð fram til varnar og skilar vandlega rökstuddu álitni til rannsóknanámsnefndar um það að doktorsritgerðin sé hæf til varnar og doktorsefni tilbúið til að verja hana.

15. gr.

Dómnefnd og andmælendur.

Samþykki rannsóknanámsnefnd niðurstöðu doktorsnefndar óskar hún eftir því við deildarforseta að dómnefnd verði skipuð skv. 68. og 69. gr. reglna fyrir Háskóla Íslands. Jafnframt gerir rannsóknanámsnefnd tillögu til deildarráðs um einn eða tvo andmælendur doktorsvarnar og skulu þeir vera óháðir aðilar, sem ekki eiga sæti í doktorsnefnd. Annar andmælandinn skal vera utan deildar, og er æskilegt að hann komi frá öðrum háskóla, en hinn má vera innan deildar. Dómnefnd skal skipuð einum manni úr doktorsnefnd, öðrum hvorum andmælanda og einum manni tilnefndum af rannsóknanámsnefnd. Doktorsritgerð skal skilað til dómnefndar á endanlegu formi og skal nefndin skila álit sínu á ritgerðinni innan tveggja mánaða. Ritgerð skal dæmd og varin samkvæmt reglum Háskólans um doktorspróf. Andmælendur fái endanlegt eintak doktorsritgerðar að minnsta kosti sex vikum fyrir doktorsvörn. Um framkvæmd doktorsvarnar gilda ákvæði 69. gr. reglna fyrir Háskóla Íslands.

16. gr.

Námsmat.

Um leið og ritgerð er lögð fram skal jafnframt leggja fram til mats doktorsnefndar staðfest námsferilsyfirlit nemanda.

17. gr.

Skil og frágangur doktorsritgerðar.

Doktorsritgerðina skal skrifa á ensku. Í doktorsritgerð skal vera ítarlegur inngangur þar sem staða þekkingar á fræðasviðinu er rakin, aðferðum skal lýst, gerð grein fyrir niðurstöðum og loks skal vera ítarlegur umræðukafli sem fjallar um verkefnið í heild. Greinar um einstaka hluta verkefnisins sem hafa verið birtar, samþykktar til birtingar eða eru tilbúnar til sendingar til birtingar í vísindatímaritum skulu vera hluti af doktorsritgerðinni.

Í ritgerð skal getið stofnana eða fyrirtækja þar sem rannsóknin var unnin og tekið fram hverjir leiðbeinendur voru. Koma skal skýrt fram að verkefnið var unnið á vegum Háskóla Íslands og geta skal þeirra sem styrktu verkefnið. Um frágang ritgerðarinnar er vísað til leiðbeininga deildarinnar.

Doktorsritgerð skal skilað í tíu eintökum til skrifstofu læknadeildar. Læknadeild getur styrkt úgáfu doktorsritgerða. Í hverri doktorsritgerð skal vera útdráttur á íslensku og ensku og skal skila honum sérstaklega á tölvutæku formi til birtingar á heimasíðu læknadeildar.

18. gr.

Lærdómstitlar.

Að loknu doktorsnámi hlýtur nemandinn lærdómstitilinn *Philosophiae Doctor* (Ph.D.).

19. gr.

Doktorspróf án undangengins skipulagðs náms.

Sé doktorsritgerð lögð fram í læknadeild til varnar án undangengins skipulagðs náms, í samræmi við 69. gr. reglna fyrir Háskóla Íslands, vísar deildarráð henni til rannsóknanámsnefndar til umsagnar. Slík ritgerð skal að jafnaði hafa verið skrifuð án tengsla eða leiðbeiningar frá starfsmönnum Háskóla Íslands, stofnunum sem tilheyra honum eða hann er í formlegum tengslum við (svo sem Landspítala – háskólasjúkrahús).

Rannsóknanámsnefnd gerir tillögu til deildarráðs um þriggja manna dómnefnd og andmælendur, sbr. 2. mgr. 69. gr. reglna um Háskóla Íslands.

20. gr.

Gildistaka o.fl.

Reglur þessar sem samþykktar hafa verið af deildarfundi í læknadeild og hlotið staðfestingu háskólaráðs, sbr. 2. mgr. 13. gr. laga nr. 41/1999 um Háskóla Íslands og 67. og 68. gr. reglna fyrir Háskóla Íslands, öðlast þegar gildi. Jafnframt falla úr gildi reglur um doktorsnám við læknadeild Háskóla Íslands sem samþykktar voru af háskólaráði 7. október 1999.

Auk birtingar í B-deild Stjórnartíðinda, sbr. 1. mgr. 20. gr. laga nr. 41/1999, skal birta reglur þessar í kafla læknadeildar í kennsluskrá og á heimasíðu deildarinnar.

Háskóla Íslands, 29. janúar 2003.

Páll Skúlason.

Þórður Kristinsson.